U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **I. H.,** zastoupen JUDr. Annou Doležalovou, MBA, advokátkou se sídlem Štěpánská 49, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 10. 2014, č. j. OAM-347/ZA-ZA14-ZA14-2014, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2016, č. j. 49 Az 21/2014 - 53,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovené zástupkyni žalobce JUDr. Anně Doležalové, MBA, advokátce, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 3400 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora označeného rozsudku krajského soudu, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 10. 2014, č. j. OAM-347/ZA-ZA14-ZA14-2014 (dále jen „napadené rozhodnutí“). Tímto rozhodnutím byla zamítnuta stěžovatelova žádost o udělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném pro projednávanou věc, dále jen „zákon o azylu.“

Krajský soud neshledal stěžovatelem uváděné žalobní námitky důvodnými a žalobu zamítl.

Stěžovatel napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností, v níž uplatnil kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Po obsáhlém popisu žaloby a rozsudku krajského soudu stěžovatel uvádí, že se nadále domnívá, že měl žalovaný shromáždit zprávy, které by jeho tvrzení o neoficiálním verbování vyvrátily a že se nejedná o nerealistický požadavek. Je totiž zřejmé, že se žalovaný zabýval toliko oficiální brannou povinností na Ukrajině, když konstatoval, že povolání k výkonu vojenské služby samo o sobě není pronásledováním ve smyslu zákona o azylu. V jeho rozhodnutí však není ani zmínka o nelegálním verbování vojáků. Žalované rozhodnutí obsahuje pouze obecné informace o vývoji politické situace na Ukrajině, které dostatečně nereflektují konkrétní výpověď stěžovatele. Je pochopitelné, že pakliže na západě Ukrajiny nedochází k nelegálnímu verbování vojáků, nelze dohledat žádnou zprávu o zemi původu, kterou by bylo tvrzení stěžovatele vyvráceno, nicméně žalovaný se měl alespoň pokusit vyhledat konkrétní informace reagující na stěžovatelovu výpověď.

K argumentaci soudu, že s ohledem na zásadu koncentrace řízení dle § 71 odst. 2 s. ř. s. nemohl přihlédnout k námitce nezákonnosti rozhodnutí správního orgánu z toho důvodu, že byla nesprávně vyhodnocena relevance hrozby povolání k výkonu vojenské služby, resp. uložení trestu za neuposlechnutí povolávacího rozkazu, stěžovatel poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2006, č. j. 2 Azs 75/2005 – 75, v němž je pojednáno o zákazu porušení zásady non-refoulement. Stěžovatel tak má za to, že pokud se soud touto námitkou nezabýval, je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné.

Stěžovatel nadále setrvává na svém stanovisku, že situace v zemi původu zakládá důvod pro udělení mezinárodní ochrany formou doplňkové ochrany, bez ohledu na to, že ozbrojený konflikt probíhá pouze v některých částech Ukrajiny. Tento konflikt má totiž negativní vliv i na západ Ukrajiny, odkud stěžovatel pochází. Stěžovatel považuje závěr krajského soudu o minimálním riziku hrozícím stěžovateli na západě Ukrajiny za nesprávný, zejména s ohledem na webové stránky ministerstva zahraničních věcí, které doporučuje občanům ČR necestovat do Doněcké a Luhanské oblasti Ukrajiny, nicméně kvůli nejistému vývoji bezpečností situace vyzývá občany k obezřetnosti rovněž při cestách do Charkovské, Dněpropetrovské, Záporožské, Chersonské, Mykolajivské a Oděské oblasti, tj. též na jihu Ukrajiny. Stěžovatel poukazuje také na použití střelných zbraní, granátů, nebo bombového útoku v Mukačevu a ve Lvově.

Stěžovatel se také, na rozdíl od soudu, nedomnívá, že jeho tvrzení o neustále se zhoršujícím sociálním systému na Ukrajině je irelevantní. Takové zhoršení má dopad i na jeho osobu, neboť v zemi původu přišel o práci, a je tedy závislý na nefunkčním sociálním systému Ukrajiny.

S ohledem na uvedené navrhuje rozsudek krajského soudu zrušit.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti popřel důvodnost stěžovatelových námitek a ztotožnil se se závěry krajského soudu. Navrhuje kasační stížnost jako nepřijatelnou odmítnout nebo ji jako nedůvodnou zamítnout.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána osobou k tomu oprávněnou, je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátkou.

Vzhledem k tomu, že kasační stížnost byla podána ve věci mezinárodní ochrany, musel Nejvyšší správní soud rovněž posoudit, zda je podaná kasační stížnost přijatelná ve smyslu § 104a s. ř. s., tedy zda svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Vycházel přitom z precedentního usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 (všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz).

O přijatelnou kasační stížnost se tak podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, může jednat v následujících typových případech: *„1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně, 4) další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, nebo b)krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.“*

V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Nejvyšší správní soud dále konstatuje, že jakkoli je smyslem azylového práva poskytnout žadateli ochranu, nejde o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu; azyl jako právní institut je společně s doplňkovou ochranou jednou z forem mezinárodní ochrany, avšak není univerzálním nástrojem pro poskytování ochrany před bezprávím postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí mezinárodní ochrany jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním

kontextu uznávána. Institut mezinárodní ochrany je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv se mohou jevit jako natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2005, č. j. 5 Azs 125/2005 - 46).

V nyní projednávané věci přesah vlastních zájmů stěžovatele zdejší soud neshledal a stěžovatel jej ostatně ani netvrdil.

Stěžovateli předně nelze přisvědčit, že rozsudek je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Krajský soud se vypořádal se všemi řádně uplatněnými námitkami a své závěry dostatečně odůvodnil. Stěžovatel skutečně uplatnil svoji námitku ohledně verbování do války a možného postihu za neuposlechnutí provolávacího rozkazu až ve svém závěrečném návrhu, tedy poté, co nastaly účinky koncentrace řízení. Stěžovatel navíc pouze obecně uvedl, že na základě informací, které má od své matky, ví, že dochází k povolávání na vojnu. Nezmínil se ale o tom, že by i on byl ohrožen povoláním k výkonu další vojenské služby (základní vojenskou službu již absolvoval v roce 2012), nebo že by dostal povolávací rozkaz. Jeho tvrzení jsou tak vedena toliko v obecné rovině. Postupem krajského soudu nedošlo ani k porušení zásady *non refoulement*. Stěžovateli nic nebrání, má-li za to, že od rozhodování žalovaného došlo ke zhoršení situace na Ukrajině, podat novou žádost o udělení mezinárodní ochrany, na což jej upozornil také krajský soud. Navíc, jak již vyhodnotil také žalovaný, samotné povolávání k výkonu vojenské služby samo o sobě není pronásledováním ve smyslu zákona o azylu, a to ani v případě, že by tento výkon byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 10. 2006, č. j. 3 Azs 396/2005 – 88).

Krajský soud se pak řádně vypořádal rovněž s tvrzením stěžovatele ohledně jeho poznatků, že dochází k nelegálnímu verbování mimo oficiální státní struktury. Nejvyšší správní soud souhlasí s krajským soudem, že pakliže v západní části Ukrajiny nedochází k případům nelegálního verbování, nelze dohledat ani žádnou zprávu, která by toto výslovně uváděla.

Neobstojí ani poukaz stěžovatele na webové stránky ministerstva zahraničních věcí, z nichž plyne, že větší opatrnost je nutné dodržovat kromě Doněcké a Luhanské oblasti, také v jižních oblastech Ukrajiny. Nejvyšší správní soud nepopírá, že situace na Ukrajině je složitá, stěžovatel však pochází ze západu Ukrajiny ze Zakarpatské oblasti, která je značně vzdálená od oblastí konfliktu na východě země. Situaci na Ukrajině nelze klasifikovat jako tzv. totální konflikt, kdy by byl každý civilista v zemi vystaven reálnému nebezpečí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 - 17). Poukaz stěžovatele na loňské události ve Lvově a Mukačevu nemůže na tomto závěru ničeho změnit; jednalo se o excesivní události, proti nimž zakročily státní orgány v zájmu nastolení pořádku.

Zhoršující se sociální a ekonomická situace na Ukrajině s ohledem na možné ekonomické potíže stěžovatele po návratu do země původu rovněž nepředstavuje relevantní důvod pro udělení mezinárodní ochrany. Ustanovení § 12 zákona o azylu

vymezuje důvody pro udělení azylu taxativně. Ekonomické důvody mezi ně nepatří (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2003, č. j. 7 Azs 32/2003 - 60; rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2003, č. j. 3 Azs 20/2003 - 43, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003 - 54).

Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje. Posuzovaná věc se netýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou zdejšího soudu, ani těch, které jsou judikaturou řešeny rozdílně; nebyl shledán důvod pro přistoupení k judikatornímu odklonu, ani nebylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené soudní judikatury či ve formě hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva. Nejvyššímu správnímu soudu tudíž nezbylo než podanou kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítnout pro nepřijatelnost.

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

V řízení před krajským soudem byla stěžovateli usnesením ze dne 1. 12. 2014, č. j. 49 Az 21/2014 - 13, ustanovena zástupkyní JUDr. Anna Doležalová, MBA, advokátka. Dle ustanovení § 35 odst. 8 *in fine* s. ř. s. zastupuje ustanovený zástupce, je-li jím advokát, účastníka i v řízení o kasační stížnosti. Hotové výdaje a odměnu za zastupování platí v takovém případě stát (§ 35 odst. 8 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud přiznal advokátce odměnu za jeden úkon právní služby spočívající v podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů] ve výši 3100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5. téže vyhlášky], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky). Celkem tedy odměna ustanovené zástupkyně činí částku ve výši 3400 Kč. Tato částka jí bude vyplacena do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. září 2016

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu